

Baba Basra Sources 30

חידושי הרמב"ן מסכת בבא בתרא דף כח עמוד א

מ' מנין לחזקה שהיא שלש שנים. פי' שלש שנים לאו דוקא דמאן הולכי אושא רבי ישמעאל, לרבי ישמעאל לא בעינן שלש שנים, אלא שלש אכילות כעין שלש שנים קאמר.

משור המועד. לא נתחוויר לי מאי ענין זו לזו, אבל נראה שלכך הקישום לומר כשם ששור המועד כיון שנגח שלש נגיחות יצא מאותה חזקה של תמות אף כאן יצאה שדה זו מחזקה של מוכר וכיון שיצאת מחזקת המוכר עליו להביא ראיה שלא מכרה שהרי זה מוחזק ועומד.

והיינו דאקשינן אי מה שור המועד עד נגיחה רביעית וכו', כלומר אף על פי שיצא מחזקה של תמות לא נכנס לחזקה של מועדות עד פעם רביעית, ה"נ לא נכנס שדה זו בחזקת הלוקח עד שנה רביעית אף על פי שיצאת מרשות המוכר והיאך הוא נאמן לגמרי.

והיינו נמי דאקשינן אלא מעתה חזקה שאין עמה טענה תהוי חזקה, כלומר מאחר שיצאת מרשותו של מוכר למה צריך זה לטענה, הא ודאי אינו צריך לטענה אלא כשיש לו למערער עדים או הודאה שהיא שלו, וזו כבר יצאת מרשותו, ומפרקינן טעמא מאי וכו', כלומר אם לא לקחה זה ודאי מאיליה לא יצאתה מרשותו לפיכך צריך לטענה, שאם לא טען, לא לקחה, נמצאת ברשותו של ראשון.

ותו אקשינן אלא מעתה מחאה שלא בפניו לא תהוי מחאה. כלומר בשלמא אי לאו משור המועד גמרינן דלמא טעמא משום דטפי מתלת שנים קפיד אינש וכיון דלא קפיד ודאי מכרה והאי הא קפיד. אלא אי משור המועד מה התם בפניו בעינן דליעודי גברא אתי וכל שלא בפניו לא מיעד מימר אמר אי אמריתו לי הוה מזדהרנא ביה, הכא נמי נימא אי מחית בי הוה מזדהרנא בשטרי, ואיכא דקשיא ליה הכא מכדי הא קיימא לן דחזקה שלא בפניו הויא חזקה אמאי לא אקשינן חזקה שלא בפניו לא תהוי חזקה דהיא דומיא דשור המועד, ואיכא למימר בשלמא חזקה שלא בפניו דהויא חזקה לא קשיא ליה דמילתא דעבידא לאגלווי היא דעביד איניש לשאל לעוברין ושבינן מי מחזיק בשלו, אבל מחאה דמיא לשור המועד וכל שלא בפניו לאו כלום הוא דאמר לא ידענא דנגח דאינטריה והכא נמי לא שנא הואיל ומשור המועד גמרת לה, וכן כתב רש"י ז"ל דמחאה דומיא דהעדה היא, דהתראה לשמור שורו ואף המחאה להתראה היא להזהר בשטרו, ואי קשיא והא השתא לא קס"ד הווא טעמא עד דאתא רבא ואמר הכי לקמן, לא ס"ד, דאם כן מחאה למאי מהניא, אלא הכי קס"ד השתא דלא מהימן משום טעמא דלא עביד איניש למזדהר טפי משלש שנים אלא משור המועד הוא דגמרינן, ומיהו כל אימת שמיחה בתוך שלש קודם שיצאת מרשותו של מוכר היה לו לזה לזהר בהשטרו, והיינו דמפרקינן דאמרינן חברך חברא אית ליה וכו', כלומר בשלמא התם בפניו בעינן כדי שיוכל לטעון ולהכחיש העדים או להביא אחרים להזימן ואי לא מייתי סהדי מימר אמר לאו כלום הוא מדלא תבעי מינאי, אבל טעמא דמחאה להתרות בו ולהיות זהיר בזכותיו הוא שזה טוען שגזלה היא בידו, הלכך אפילו שלא בפניו איתה דאמרינן חברך חברא אית ליה.

חידושי הריטב"א מסכת בבא בתרא דף כח עמוד א

משור המועד מה שור המועד וכו' עד נפקא ליה מרשות מוכר וקם ברשות לוקח. כי האי ודאי לא תיסק אדעתין כלל דבהא בלחוד סגי ליה שאין אדם זוכה בשל אחרים אלא בהקנאה או בהפקר, אלא ה"ק דבשלש שנים קים ליה ברשות מחזיק וכי אמר שהיא שלו או שלקחה על העורר להביא ראיה שלא היה כן כי הוא חשוב מוציא מחבירו, ופרכינן דא"כ בשלש שנים תיפוק מרשות מוכר אבל לא תיכנס ברשות לוקח עד השנה הרביעית דומיא דשור המועד דאע"ג דבשלש נגיחות נפק ליה מחזקת תם אין מועד לשלם נזק שלם עד נגיחה רביעית, ולא יהא זה חשוב מוחזק יותר מחבירו ונימא כל דאלימ גבר, ומהדרינן דהא ליתא דהתם בשלש נגיחות בלבד קם ליה בחזקת מועד לשומרו אלא שאינו משלם עד דנגח, אבל הכא כיון דבשלש שנים קם ליה בחזקת לוקח תו לא בעינן מידי דהא קאי בגוה ומוחזק בה.

חידושי הר"ן מסכת בבא בתרא דף כח עמוד א

מה שור המועד כיון שנגח ג' נגיחות נפק ליה מחזקת תם וקם ליה כו' הכא נמי - פי' דכי היכי דהתם בתלת מילי שעשה הפך מחזקתו הראשונה דהיינו נגיחות נפק ליה מחזקת תם וקם ליה בחזקת מועד הכא נמי בתלת מילי שהן הפך מחזקה ראשונה דהיינו אכילות נפק לה מרשות מוכר וקם ליה ברשות לוקח, וכיון דברשות לוקח הוא ה"ל מוכר מוציא מחברו ועליו הראיה, והיני דאקשי' אלא מעתה כל חזקה שאין עמה טענה תהוי חזקה - פי' ולא למימר' דאי מודה לוקח שלא לקחה ממנו שמפני שאכלה שלש שנים תהא שלו, דהא ליתא, דבמה קנאה, וכ"ת כיון ששתק מחל ליה, דכל דבר שהוא קנין גוף הקנאה הוא צריך ולא סגי ליה במחילה, אלא ה"ק כיון דאמרת דנפק ליה מרשות מוכר, אף על גב דלא טעין לוקח מידי תהוי חזקה, שהרי מערער זה בקרקע זה כאדם מן השוק כיון שיצא מחזקתו לגמרי, ואין מחזיק זה צריך לטעון ולהשיב לו כלום, ומהדרי' טעמ' מאי טעמ' דאמרי' דילמ' כדקאמ' - כלומ' שהרי א"א שיזכה בקרקע זו אלא א"כ לקחה, וכיון דאיהו לא טעין הכי הורעה חזקתו, שאלו לקחה בודאי שהיה טוען כן בפירו', וכיון דאיתיליד בהך חזקה לא מהניא, והיינו דכי ליכא ריעותא אף על גב דלא טעין מידי מהניא כגון יורש.

בעל המאור מסכת בבא בתרא דף יד עמוד א

[דף כט ע"ב] אלא מעתה מחאה שלא בפניו לא תהוי מחאה בדין הוא דתיקשי ליה אלא מעתה חזקה שלא בפניו לא תהוי חזקה דהיא דומיא דשור המועד אלא משום שהחזקה תלויה במחאה ועיקר הטעם לחזקה מפני זה שלא מיחה עליו ואם מחאה שלא בפניו לא היתה מחאה לא היתה חזקה שלא בפניו חזקה ומפני שמחאה שלא בפניו הוה מחאה הויה חזקה שלא בפניו חזקה והכי אמרינן בשמעתין דלקמן לפי' הקשה ממחאה ולא הקשה מחזקה לפי שהיא עיקר הטעם

חידושי הרשב"א מסכת בבא בתרא דף כח עמוד ב

אלא מעתה כל חזקה שאין עמה טענה תיהוי חזקה, כלומר כשור המועד דבכל ענין שנגח שלש נגיחות נפק ליה מתורת תם וקם ליה בתורת מועד, ופרקינן טעמא מאי כלומר טעמא דחזקה מאי ניהו דאמרי' דשתיקת הבעלים מוכחת שמכרה לו או נתנה לו כמו שהמחזיק אומר איהו לא טעין ואנן ניקום וניטעון, ואיכא למידק דקארי לה מאי קארי לה דאדרבא אמתני' דכל חזקה שאין עמה טענה אקשי' בגמ' פשיטא, וי"ל דהכי קא פריך כיון דמשור המועד גמרת ליה אימא כשור המועד דבכל ענין תיהוי ליה חזקה ואף על גב דאיהו לא טעין ניטעון ליה אנן דילמא שטרא הוה ליה ואירכס, וכי האי גונא נמי אמרי' בגמ' (מ"א א') פשיטא מהו דתימא האי גברא מיזבן זבנה ליה ושטרא הוה ליה ואירכס וסבר אי אמינא מזבן זבינא לי אמרי לי אחוי שטרך וכגון זה פתח פירך לאלם הוא קמ"ל, ולדידי קשיא לי אדרבא איהו שפיר קא פריך כיון דמשור המועד גמרת נימא כשור המועד דבכל ענין נפק ליה מחזקת בעלים הראשונים וקם ליה ברשותיה דהאי שאני אומר כיון ששתק כולי האי אחולי אחיל גביה וכענין שאמרו הגאונים ז"ל בכל דבר שאינו מחסרו קרקע דטענת סבלנות מהניא ליה ומדין מחילה וכדאמר רבא לקמן בחד מן לישיני תרתי מחיל תלת לא מחיל ופרכינן אי הכי תיהדר ארעא לבר מפירי אלמא מתוך שתיקתו גמרי' למחילתו והויה מחילה ולא מהדר ליה פירא להווא לישנא ה"נ נימא דשתיקתו היינו מחילה ותיקום ברשותיה דהאי, וי"ל דקרקע אינו נקנה במחילה אלא במכירה ונתינה ולא עדיף שתיקה ממחילה מפורשת ואלו אמר לי' שדי מחולה לך לא אמר כלום כ"ש מחילה מתוך שתיקה אבל שעבודין שיש להן חזקה בטענת סבלנות כדעת הגאונים ז"ל נקנין הן במחילה, שאלו הוציא ז"ז על חצר חברו וא"נ שנעץ קורה בכותלו יכול הוא למחול לו שלא יסלקם משם שאין זה כנותן קרקע אלא כמוחל על השעבודים וכן נמי אכילת פירות אחר שאכל את הפירות הרי חזר על האוכל לחוב בעלמא ויכול הוא למחול מה שאין כן בגופו של קרקע, והיינו דאמרי' התם טעמא מאי כלומר מאיזה צד יכול הוא לזכות בקרקעו של חברו במכירה או במתנה איהו לא טעין ואנן ניקום וניטעון, אלא שעדיין קשה לי דהא לקמן (מ"א א') גבי עובדא דרב ענן דשקל בידקא בארעיה אמר והא אית לי סהדי דאתא וסייע בגודא בהדאי כלומר ומחל לי ופר"ש ז"ל דהוה ליה כמאן דאמר ליה לך חזק וקני וא"כ הכא נמי נימא הכין, וי"ל דשאני התם דעשה מעשה בידיים ומסייעו לגדור אותו עם שלו:

עליות דרבינו יונה מסכת בבא בתרא דף כח עמוד ב

אלא מעתה חזקה שאין עמה טענה להוי חזקה. כיון דאמרת דנפקא לי' מרשות מוכר וקמה לי' ברשות לוקח, אלמה תנן חזקה שאין עמה טענה אינה חזקה. אי ק"ל היכי שייך למימר דתיהוי חזקה שאין עמה טענה חזקה, דהא קא

מפרש ואזיל בסופא דמתני', חזקה שאין עמה טענה מאי היא, דקתני, מה אתה עושה בתוך שלי, שלא אמר לי אדם מעולם, אינה חזקה, וכיון שזה אמר שלא אמר לי אדם מעולם, הרי הודה שאינה שלו, ושאיין מחזיק בה אלא מחמת שלא מצא מי שימנענו מלירד בה. והא ודאי ליכא למילף משור המועד דבתלת שנים אחיל לי' אחולי, ולתלות בשתיקתו דהו"ל כמאן דאמר לי' לך חזק וקנה במתנה 15, אלא כך אנו למידין משור המועד דבתלת שנים קמה לי' [ברשות לוקח] ומחזיקים ליה (ב)שלקחה מן הראשון. ועוד, דלקמן בפ" 16 מקשינן בגמ' על מתני', פשיטא, וכיון דבשמעתין מתמהין אלא מעתה חזקה שאין עמה טענה תהוי חזקה למ"ד ילפינן משור המועד, איצטריך תלמודא לפרש בה טעמא, היכי מקשינן עלה, פשיטא, דהא תנא דמתני' משור המועד יליף. לא קשיא דה"פ דמתני', כל חזקה שאין עמה טענה אינה חזקה, כגון א"ל מה אתה עושה בתוך שלי, ושתיק, או א"ל לא אשיבך דבר דלאו בעל דברים דידי את, אינה חזקה, ומורידין התובע לתוכה, כיון שיש לו עדים שהיתה של אבותיו, דלא מהניא חזקת ג"ש אלא א"כ בא בטענה שיטעון לקחת' ממך ומאבותיך, והיינו דקתני סיפא אתה מכרתו לי אתה נתתו לי במתנה הרי זו חזקה, אלמא לא גמרי' לה חזקה עד שיטעון כן, וסיפא דקתני א"ל מה אתה עושה, לאו לפרושי רישא אתא [ד]הא לא קתני, כיצד, והא דנקט תנא שלא א"ל אדם מעולם, אף על גב דאי שתק נמי אינה חזקה, אתא לאשמועינן דלא טענינן לי' אן דלמא שטרא הוה לי ואירכס, והכי איתא לקמן בהדיא, דמקשינן עלה פשיטא, ואמר מה"ד כו', ומרישא לא שמעינן ליה דהיכא שאינו רוצה להשיבו דבר, לא שייך לומר לא טענינן לי' אן, והא ודאי אם שתק או שא"ל לאו בע"ד דידי את, יכול לחזור ולטעון אתה מכרת לי או אתה נתת לי במתנה, מיהא כל זמן שאינו טוען כך, מורידין את המערער לתוכה, לפי שאין כחה של חזקה אלא בטענה, וכל שאין עמה טענה, קרקע בחזקת בעלי' הראשונים עומדת, והיינו דאקשינן, אלא מעתה חזקה שאין עמה טענה תהוי חזקה, דכיון דנפקא לי' מרשות מוכר, אף על פי שלא רצה המוכר להשיבו דבר, למה מורידין את המערער לתוכה, תהוי כמי שתובע את חבירו כלים, שאין עשויין להשאל ולהשכיר, שאם לא רצה הנתבע להשיבו דבר אין יורדין לנכסיו, אלא הכלים בחזקתו, ומשמתינן לו עד דקאי בדינא בהדיא, וכדין התובע את חבירו 17. כן נראה פי' שיטה זו בעיני.

עליות דרבינו יונה מסכת בבא בתרא דף כח עמוד ב

ופרקי', טעמא מאי, דאמרינן דלמא (דקאמר) כדקאמרת איהו לא טעין כו'. פי', דלא ילפינן משור המועד אלא דמהניא חזקה למהו ראי' למה שהוא טוען שלקחה הימנו, דכיון דשייכא בה (טעמא) [טענה], אינה חזקה עד שיטעון, דאיהו לא טעין, אן ניקום ונטעון לי', לפיכך כל זמן שאינו טוען כלום, קרקע בחזקת בעלי' עומדת. והא דלא אמרו הכי במט"ל, אלא הרי הן בחזקת התפוש בהם, אף על פי שאין עם התפשה טענה, התם לפי שכבר יצאו מרשות הראשון, שהרי זה תפוש בהם. ועוד דאחזוקי אינשי בגנבי לא מחזקינן, וכיון דאינן עשויין להשאל ולהשכיר, ודאי מיד הא' באו לידו 18. עוד י"ל לפרש, דלהכי מקשינן אלא מעתה חזקה שאין עמה כו', לפי שיש להסתפק, במה שטוען זה שלא אמר לו אדם דבר מעולם, אם כמודה שאינו מחזיק בה מחמת מקח, או אם טוען כך לפי שמתירא שאם יטעון לקחת' ממך יאמר לו אחוי שטרך, דהכי אמרי' לקמן מהו דתימא האי גברא זבובי זבני' מיניה כו' הלכך אמרי' לי' אן דילמא שטרא ה"ל ואירכס וכגון זה פתח פיך לאילם הוא, מן הטעם הזה דקא מקשה תלמודא השתא, כיון דבחזקה ג"ש נפקא לי' מרשות מוכר וקמה לי' ברשות לוקח, א"כ ה"ל המערער מוציא, ומספיקא ל"ל למימר דהאי דטעין שלא אמר לו אדם מעולם, אודויי קא מודה שאינו מחזיק בה מחמת מקח, אלא י"ל לטעון ולומר לו, דלמא שטרא הו"ל ואירכס, כיון דקיימא לי' ברשותי' מקודם הטענה, ומן הספק אין מוציאין מיד המוחזק.

עליות דרבינו יונה מסכת בבא בתרא דף כח עמוד ב

מתקיף לה רב עזירא אלא מעתה מחאה שלא בפניו לא תהוי מחאה כו'. כיון דגמרי' משור המועד. וא"ת, מ"ט שבקי' לחזקה גופא דקיימא עלה למילפא משור המועד, ולא אקשינן אלא מעתה חזקה שלא בפניו לא תהוי חזקה, עד שיעידו בפני המערער שזה החזיק בקרקע שלו, כמו שאין הנגיחות מוציאות את השור מחזקת תם עד שיעידו עליהם בפני הבעלים. י"ל, משום הכי נקיט (מ)מחאה, משום דדמיא טפי להעדה, שהיא התראה למחזיק שיזהר בראיותיו, כענין העדה שמתרין בזה לשמור את שורו. ועוד, לענין חזקה פשיטא לי' למקשה שבסתמא ידועה אצל המערער, לפי שהוא שואל על קרקעותיו ושואל ביד מי הם, אבל בענין המחאה הוא דקשיא ליה, מ"ט מועלת שלא בפניו, שהרי אין המחזיק חוקר על מחאתו של זה, כמו שאין בעל השור חוקר אם שורו נגחו 19

עלויות דרבינו יונה מסכת בבא בתרא דף כח עמוד ב.

ופרק' אפ"ה חברך חבא אית לי'. וחבריו של מחזיק, מודיעים לו שזה המערער אמר שלמחר יתבענו לדין, ולתועלת מודיעין אותו כדי שיזהר בשטר, או בעדות חזקה זו שיחזיק בפני עדים, ויתן לב לזכר מי [הם] עדי חזקה שלו, אבל אין מודיעים חבריו של בעל השור לבעל השור על נגיחת שורו כדי שישמרהו, מימר אמרי הרי יודע לו ע"י הנזק, שלא יאחר את תביעתו. ולא עוד אלא שאם יודיעו, נמצאים מחייבין לו בהודעה, שאם לא יעמדו יתחייב ע"י כן נזק שלם, כנ"ל. וי"מ בטעם חברך חבא אית לי', לפי שזריזין להודיעו מה שזה מוציא עליו לעז, שהוא מחזיק בקרקע בגזלנות, משא"כ בענין נגיחת השור. ואין זה הטעם מספיק אצלי לענין מחאה דמשכנתא שתועיל שלא בפניו, שהרי אין באותה המחאה הוצאה, וגם לא למה שפי' הגאון ז"ל 222, שאין מחאה מועלת, עד דאמר למחר תבענא לי' לדינא, אף על פי שאמר פלניא גזלנא הוא. ור"ש ז"ל פי' זה הענין בדרך אחר.

חידושי הרשב"א מסכת בבא בתרא דף כח עמוד ב.

אלא מעתה מחאה שלא בפניו לא תיהוי מחאה דומיא דשור המועד, איכא למידק חזקה שלא בפניו לא תיהוי חזקה הו"ל למימר דהיינו דומיא דהעדה דמה העדה מוציאה מחזקת תם ומכנסת בחזקת מועד ה"נ חזקה מוציאה מרשות זה ומכנסת לרשות זה אבל מחאה אדרבה מעמדת ברשותו של ראשון, פרש"י ז"ל דמחאה דומיא דהעדה מה העדה להזהיר את הבעלים לשמור שורו אף מחאה אזהרה למחזיק ליזהר בשטר, ואף על גב דאכתי לא ידעי טעמא דתלת שנין מזדהר איניש בשטריה ע"כ חזקה משום דאיבד שאר ראיותיו הוא דאיצטריכא ליה ואמרי' ליה איזדהר בראיותיך, ויש מפרשים דמשום דחזקה מכח מחאה קא אתיא קאמר הכי מפני שהיא עיקרה של חזקה, ואם אין מחאה שלא בפניו מחאה אף חזקה שלא בפניו אינה חזקה דאמר לי' מש"ה לא מחיתי לפי שמחאה שלא בפניו לא הויא מחאה והרי זה כאלו אמר חזקה שלא בפניו לא תיהוי חזקה, ולפי דברי המתרץ הזה נצטרך לומר דאלו לא היתה מחאה שלא בפניו מחאה לא היינו מצריכים את המערער לבא ולמחות ואפי' שלא בשעת חרום ואפי' ממקום ששיירות מצויות, וקשיא לי דא"כ מאי א"ל אביי לרבא לקמן אי הכי מחאה שלא בפניו לא תיהוי מחאה דאמר ליה אי מחית באנפאי הוה מזדהרנא בשטרי דמשמע דכי לא הויא מחאה שלא בפניו מחאה טפי עדיף ליה למחזיק אדרבה הא ניחא ליה טפי כי הויא מחאה שלא בפניו מחאה דמתוך כך סלקא ליה חזקה טפי, וי"ל דה"ק ליה לא תיהוי מחאה ונצריכהו לבא ולמחות כיון שהוא במקום שיכול לבא ולמחות:

חידושי הר"ן מסכת בבא בתרא דף כח עמוד ב.

אלא מעתה מחאה שלא בפניו לא תהוי מחאה דומיא דשור המועד - פירו' דאי לאו משור המועד גמרי' ניח', דאיפשר דטעמ' משו' דטפי מתלת שנין קפיד איניש, וזה שלא הקפיד בודאי מפני שמכרה לו הוא, הילכך מחאה אפי' שלא בפניו מהניא כיון שאנו יודעי' שהקפיד, אבל אי משור המועד גמרי' ליבעי מחאה בפניו כי התם דבעי' העדה בפניו כו', וא"ת ואמאי פריך ממחאה לפרוך מחזקה, דהיא היא דדמיא להעדה, ולפרוך אלא מעתה חזקה שלא בפניו לא תהוי חזקה דומיא דשור המועד, י"ל דאדרבה מחאה דמיא להעדה ולא לחזקה, דכי היכי דהעדה היא התראה שמתרין בו לשמור שורו מחאה נמי התראה היא ליזהר בשטר, אבל חזקה לא דמיא להעדה אלא לנגיחות דמיא, דכי היכי דנגיחות לא בעי' בפניו חזקה נמי לא בעי' בפניו, אבל במחאה שהיא התראה פרכי' דליבעי בפניו כהעדה, וא"ת והא אכתי לא סלקא דעתיה ההוא טעמ' דעד תלת שנין מזדהר איניש בשטריה דלקמן הוא דחדית ליה רבה, לאו קושיא היא, דנהי דבחזקה לא קס"ד ההוא טעמ' דמשור המועד הוא דגמרי' לה, על כרחי' מהשת' נמי סבי' לן דמחאה אינה אלא כדי שיזהר בשטרו שכל שמחה בתוך שלש ולא נזהר בשטרו אתרע ליה חזקתיה, זהו פי' לפרש"י ז"ל.

שהרי נביא עומד בעשר ומזהיר על אחת עשרה - זו היא גרסתו של רש"י ז"ל, וכן מוכיח בפרש' שאותה נבואה נאמרה בשנה העשירית למלך צדקיהו, ובשנה אחת עשרה לצדקיהו חרב הבית בחדש החמשי, והכי תניא בסדר עולם בשנה העשירית בעשירי בשנים עשר לחדש היה דבר יי' אלי לאמר בן אדם שים פניך על פרעה מלך מצרים באותה שנה ובאותה שעה נאמ' לירמיהו הנה חנמאל בן שלום דודך, הילכך משעה שהזהירים עד הגלות לא היה אלא שבעה חדשים, דלמלכי ישראל מנינן, וראיה דקא מייתי, משום דאי סגי ליה בתלת פירי בתלתא ירחי כגון אספסתא למה להו שטר לכולהו ארעאתא, לארעא דחזיא לאספסתא בתלתא ירחי דחזקה תסגי, אלא ודאי בשלש אכילות לא סגי, אלא הנך תלתא דגמרי משור המועד שנים הם ולא אכילות, ור"ח ז"ל גורס שהרי נביא עומד בתשע ומזהר על אחת עשרה, ואין גרסתו מחוורת.

מלחמת ה' מסכת בבא בתרא דף יד עמוד א

כתוב בספר המאור אלא מעתה מחאה שלא בפניו לא תיהי מחאה וכו' והכי אמרינן בשמעתין דלקמן:

אמר הכותב אני רואה אותה הסוגיא מוכחת הפך מזה שיש שם מי שאומר חזקה שלא בפניו חזקה ומחאה שלא בפניו אינה מחאה והיינו דאקשי ליה רבא לר"נ אם איתה דמחאה שלא בפניו הויא מחאה ליתבי התם ולימחי אלא ש"מ דמחאה שלא בפניו לא הויא מחאה ועל כרחיך צריך אתה לפרש דחזקה שלא בפניו לרבא גופי' הויא חזקה דהא קתני רישא שלש ארצות לחזקה דשמעת מינה דיהודה ויהודה אפילו שלא בפניו הויא חזקה משום דאמרינן איבעי ליה למיתי ומיחויי כדאמר רבי יהודה ויבא לשנה אחרת ומיהו ביהודה וגליל לא הויא חזקה כיון דאיכא חרום אינו יודע שזה ירד לתוך שלו ושמעת מינה דבין לרבנן ובין לר' יהודה מחאה שלא בפניו לא הויא מחאה וחזקה שלא בפניו הויא חזקה דאי בעי ליה למיתי ומיחויי למאי דקס"ד השתא אדעתיה דרבא ועוד אמרינן התם בהא קא מיפלגי מר סבר מחאה שלא בפניו לא הויא מחאה ובודאי חזקה שלא בפניו הויא חזקה לדברי כולם דהיינו מתני' להאי לישנא דאמר רב אין מחזיקין בנכסי בורח משום דמחאה שלא בפניו לא הוי מחאה בודאי שחזקה שלא בפניו הויא חזקה דרב כר"י דמתני' ס"ל ושני' מחאה מחזקה כדפרישית וכיון שכן קושיתו של בעל המאור ז"ל במקומה עומדת דהוי ליה לאקשווי מחזקה ועוד שאין טעמו מספיק שאפילו לדבריו כיון שהחזקה דומה לשור המועד היה להם להקשות מחזקה מן הדומה לדומה דאי מחאה לא דמיא לשור המועד יכולין אנו לומר שתהא מחאה שלא בפניו מחאה לפי שאין זו דומה לזו ומעתה אף החזקה נמי חזקה היא אלא עיקר טעמו של דבר משום דחזקה שלא בפניו פשיטא ליה דלא דמיא לשור דמילתא דעבידא לאיגלווי היא דהא משיך זמנה ואדם עשוי לישאל קרקעותיו ביד מי והן מגלים לו ולדברי הכל הויא חזקה שאם נתיאש ממנה ולא שאל היינו דומיא דאמרינן נפקא ליה מחזקתיה דהאי דאיהו מפיך לה מחזקתיה הא תלת שנין וקמה לה ברשות לוקח דמעיל לה לחזקתיה כשור המועד אבל מחאה אין אדם שואל מי מוחה בו כשם שאינו שואל אם נגח שורו וכי היכי דבנגיחות שהם באות ליעודי גברא שלא בפניו לא מיעד ומש"ה לא מזדהר בשורו ה"נ במחאה לא ידע ולא מזדהר בשטרו וכך פי' רבינו שלמה ז"ל וא"ת אכתי לא קים לן טעמא דמזדהר בשטריה נהי דלא קים לן טעמא דחזקה משום דלא עביד איניש דמזדהר בשטריה טפי מתלת שנין מ"מ מחאה להתראת שמירת שטרו היא באה:

חידושי הרשב"א מסכת בבא בתרא דף כח עמוד ב

גירסת ר"ח ז"ל אכלה תלתא פירי בחד יומא כגון צלף וכו' פי' צלף אית ליה תלתא פירי בחדא יומא דהיינו אביונות וקפריסין ועלין, ופרקינן דומיא דשור המועד דבעידנא דאיתא להאי נגיחה ליתנה להאי נגיחה אבל הכא אף על גב דאכילות מוחלקות הן בעידנא חדא איתנהו, ולא דמי לאסוף את תבואתו ומסק את זיתיו וכנס את קייצו דאיתנהו בחדא זמנא ואפ"ה סלקא ליה חזקה דהתם פירות מוחלקין אבל צלף כולוהו כחד נינהו, הדר אקשינן אכלה תלתא פירי בתלתא יומי כגון תאנה דזו נתבשלה היום והשנית למחר והשלישית ביום השלישי ליהוי חזקה וקושיא זו בין לר"מ בין לר"י היא דכל שאינן ביום אחד אינו כקירב נגיחותיו דר"מ, וכן פיר"ח ז"ל דקושיא זו וקושיא דאכלה תלתא פירי בתלתא ירחי כגון אספסתא לכו"ע הן:

תוספות רי"ד מסכת בבא בתרא דף כח עמוד ב

אכלה תלתא פירא לתלתא יומי אכלה תלתא פירי לתלתא ירחי כו' נ"ל דכל הני לא מקשה אלא לר"מ דמחייב בקירוב נגיחותיו. אבל לר' יודא דבעי שלשה ימים לק"מ דלכל יום בעי' שנה גבי חזקה. וכולהו קיימי. אמאי דקאמר לעיל ולר"מ דאמר ריחוק נגיחותיו כו'. וכי קאמר לקמן לרבנן מאי אי הוי בעי הוה אמר רבנן כר' יהודא ס"ל אלא דר' ישמעאל ור' עקיבא בלחוד ס"ל דיש חזקה בפחות מג"ש מיום ליום אבל ר"מ לא סבירא לי' כוותיהו דא"כ ליתני נמי גם דברי ר"מ א"ו יחידאי נינהו ושום תנא לא סבר כוותיהו. מש"ה מהדר לאשכוחי טעמא דליתי נמי כר' מאיר: